

СХВАЛЕНО

**Протокол засідання педагогічної
ради від 28.08.2026 № 13**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор Рівненського ліцею № 1
Рівненської міської ради**

**_____ Людмила ГРЕКУЛ
Наказ від 28.08.2026 № 133**

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
учасників освітнього процесу
Рівненського ліцею № 1
Рівненської міської ради

Положення

про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Рівненського ліцею №1 Рівненської міської ради

I Загальні положення

1.1 . Положення про академічну доброчесність у Рівненському ліцеї №1 (далі-Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу, та встановлює моральні принципи і загальні етичні норми у відносинах між усіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про академічну доброчесність» (№ 4742-IX від 18.12.2025), «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Рівненського ліцею №1 Рівненської міської ради, Правил внутрішнього розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів, які регламентують роботу закладу.

1.3 Метою Положення про академічну доброчесність є формування в закладі освіти системи демократичних відносин між учасниками освітнього процесу та працівниками, розвиток корпоративної культури, забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету закладу.

1.4. Базовими цінностями академічної доброчесності в ліцеї є: чесність, довіра, повага до авторства та гідності, справедливість, відповідальність, стійкість і рішучість.

1.5. У своїй діяльності Рівненський ліцей №1 дотримується принципу демократії, що означає оцінювання учнів винятково на підставі їх знань і вмінь, а педагогічних працівників – на основі їх професійної компетентності, результатів роботи, внеску у розвиток закладу освіти. Адміністрація ліцею зобов'язується вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах педагогічних працівників та здобувачів освіти.

1.6 Завдання Положення:

- адаптувати систему традиційних корпоративних настанов національної освітньої системи до сучасних реалій для забезпечення і підтримки сприятливого морального клімату в колективі та встановлення й дотримання етичних норм і правил;
- забезпечити встановлення норм етичної поведінки як усередині колективу, так і зі зовнішніми спільнотами;
- підтримувати та виховувати корпоративний дух, атмосферу довіри, взаємної поваги і порядності.

1.6 Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу та співробітників.

II Принципи, норми етики та академічної доброчесності закладу освіти

2.1 Академічна доброчесність – це сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності.

2.2. Відповідно до Закону № 4742-IX, основними видами порушення академічної доброчесності в ліцеї визнаються:

1. Академічний плагіат — оприлюднення чужих результатів або текстів під своїм іменем без посилань.
2. Відчуження або приписування авторства — купівля/продаж готових робіт (рефератів, проектів), виконання завдань за когось.
3. Несамостійне виконання завдання та списування — використання підказок, шпаргалок, гаджетів під час тестувань чи контрольних робіт.
4. Недозволена допомога — надання допомоги іншому учню під час оцінювання, якщо це заборонено вчителем.
5. Недоброчесне використання результатів ШІ — видача роботи, повністю або частково створеної штучним інтелектом, за власну роботу.
6. Фабрикація та фальсифікація — вигадкування або свідомо зміна даних (наприклад, результатів лабораторних чи дослідницьких робіт).
7. Недоброчесне оцінювання — свідоме завищення чи заниження оцінок учителем.
8. Академічний саботаж — дії, що перешкоджають іншому учаснику навчатися або вчителю викладати.
9. Схиляння до порушення академічної доброчесності — підбурювання інших до списування чи плагіату.
10. Інституційні порушення академічної доброчесності.

2.3 Для забезпечення академічної доброчесності необхідно дотримуватись наступних принципів:

- демократизму;
- законності;
- верховенства права;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправності;
- гарантування прав і свобод;
- науковості;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

2.4 Кожен член ліцейної спільноти наділений правом вільно обирати свою громадянську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

2.5 Офіційне висвітлення діяльності закладу та напрямів його розвитку може здійснювати директор ліцею або особа за його дорученням.

2.6 У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, викладеною з перекрученням фактів, наклепницькою, ображає людину або може завдати іншої серйозної шкоди закладу, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди.

2.7 Усі учасники освітнього процесу закладу мають уникати провокування дій, пов'язаних із корупційними правопорушеннями. З метою припинення та уникнення таких проявів усі особи, на яких поширюється дія цього Положення, мають право звернутися до Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції, юрисконсульта юридичного відділу з відповідною скаргою.

2.8. Гідним для представників ліцейної спільноти є:

- шанобливе ставлення до символіки закладу (гімну, прапора, емблеми);
- дотримання Правил внутрішнього трудового розпорядку;
- культура зовнішнього вигляду співробітників та учасників освітнього процесу;
- дотримання правил високих стандартів ділової етики у веденні переговорів, у тому числі телефонних. Переговори мають вестися у спокійному, ввічливому, доброзичливому тоні, що сприяє створенню позитивної репутації закладу загалом.

2.9. Неприйнятним для усіх членів шкільної спільноти є:

- навмисне перешкоджання навчальній чи трудовій діяльності членів спільноти;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання підроблених офіційних документів;
- перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями, контрактами;
- ведення в закладі політичної, релігійної та іншої пропаганди;
- використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів;
- вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, паління в закладі, у тому числі і електронних сигарет, поява у закладі у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння;
- пронесення у заклад зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

2.10. Етика та академічна доброчесність забезпечуються:

- учасниками освітнього процесу шляхом дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України; утвердження позитивного

іміджу закладу освіти, примноження його традицій; дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків; запобігання корупції, хабарництву; збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази закладу; дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм про авторські права; надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності; невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

- здобувачами освіти шляхом самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА); особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами; використанням інструментів ШІ (ChatGPT тощо) виключно як допоміжними інструментами (для пошуку ідей чи структурування) і **лише в разі, якщо це прямо дозволено вчителем** для конкретного завдання.
- педагогічними працівниками шляхом надання якісних освітніх послуг із використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти; обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення; незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій; підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки; дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики; об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.
- батьками здобувачів освіти шляхом формування у дітей культуру чесного навчання, заохочення самостійності та сприяння дотриманню дитиною правил академічної доброчесності (не виконувати завдання замість дитини)

III Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності

3.1 При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку після ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку закладу.

3.2 Положення доводиться до батьківської громади на конференції, а також оприлюднюється на сайті закладу.

3.3 Заступник директора закладу, який відповідає за методичну роботу:

- забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм

навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

- використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

3.4 Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

3.5 Для прийняття рішення про призначення відповідальності за списування створюється шкільна комісія з попередження списування здобувачами освіти (далі – Комісія) у складі класного керівника, вчителя-предметника, представника учнівського самоврядування класу.

3.6 Комісія, в разі встановлення фактів списування, надає рекомендації щодо обрання форми відповідальності (повторне проходження оцінювання, відповідного освітнього компонента освітньої програми) з урахуванням індивідуальних результатів освітньої діяльності здобувача.

IV Відповідальність за порушення академічної доброчесності

Порушення академічної доброчесності

1. Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена цим Законом або спеціальними законами.

2. Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак:

1) обман - свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;

2) несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій: порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого; упереджене оцінювання результатів академічної діяльності; застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності; надання або отримання незаслуженої переваги;

3) бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;

4) привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

3. Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення академічної доброчесності, лише у разі встановлення такого факту відповідно до процедур, визначених цим Законом та/або внутрішнім актом, прийнятим відповідно до цього Закону (принцип презумпції академічної доброчесності).

Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу або уповноваженої особи.

4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення учасниками освітнього процесу, визначається педагогічною радою ліцею на основі вимог цього Закону, Закону України ["Про освіту"](#), [Закону України](#) спеціальних законів у сфері освіти і науки.

Заходи реагування на порушення академічної доброчесності

Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- 1) виховні заходи;
- 2) притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
- 3) реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
- 4) інституційні заходи реагування.

Рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності ухвалює комісія з академічної доброчесності.

Принципи та основні правила реагування на порушення академічної доброчесності

1. Основними принципами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- 1.1.Обов'язковість і своєчасність реагування;
- 1.2.Неупереджене (недискримінаційне) ставлення до осіб, стосовно яких надійшло повідомлення про можливе порушення ними академічної доброчесності;
- 1.3.Обов'язковість встановлення вини особи у вчиненні нею порушення академічної доброчесності;
- 1.4.Співмірність порушення і заходів реагування;
- 1.5.Притягнення до академічної відповідальності виключно за діяння (дії чи бездіяльність), які на момент їх вчинення порушували встановлені вимоги чи заборони;
- 1.6.Прозорість процедур розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, визначення заходів реагування на встановлені порушення.

За дії (бездіяльність), які визначені як порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута також до інших видів відповідальності.

<i>Порушення академічної доброчесності</i>	<i>Суб'єкти порушення</i>	<i>Обставини та умови порушення академічної доброчесності</i>	<i>Наслідки і форми відповідальності</i>	<i>Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності</i>
Списування	Здобувачі освіти	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань;	Повторне письмове проходження оцінювання Термін - 1 тиждень або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники

		- екзамен (ДПА); - річне оцінювання (для екстернів)	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у закладі Незарахування результатів	Атестаційна комісія
		-I етап (шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань	Адміністрація закладу, атестаційні комісії усіх рівнів
Обман: Фальсифікація Фабрикація Плагіат	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальний посібник; -навчально-методичний посібник - наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка;	У випадку встановлення порушень такого порядку: а)спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або копії чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови	Педагогічна та методичні ради закладу, науково-методична рада методичного кабінету, атестаційні комісії (закладу освіти, міська)

		- методична збірка - методичний вісник; - стаття; - методична розробка	в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I,II кваліфікаційної категорії	
Порушення морально-етичних норм поведінки	Учасники освітнього процесу	Конфлікти через: - відсутність поваги до гідності учасників освітнього процесу; - вживання ненормативної лексики у спілкуванні з однокласниками; - погрози, переслідування через надання та поширення неправдивої інформації у різних формах спілкування (соціальні мережі); - порушення правил поведінки під час освітнього процесу (уроки, перерви, позакласні заходи)	У випадку встановлення причин порушення морально-етичних норм поведінки рекомендується : - провести бесіди з метою усунення конфлікту; - звернутись з клопотанням про можливість притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності	Комісія з питань академічної доброчесності та етики

4.2. Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти віком від 14 до 18 років здійснюється із запрошенням їхніх

батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує сам здобувач освіти.

Якщо здобувач освіти визнає факт вчинення ним порушення академічної доброчесності, санкція визначається уповноваженим органом без дотримання процедури, визначеної статтею 37 Закону.

Якщо ж здобувач освіти не визнає факту вчинення порушення академічної доброчесності та/або не погоджується з визначеною санкцією, питання розглядається відповідно до процедури, визначеної статтею 37 Закону.

V. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

5.1 Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення та моніторингу щодо взаємного дотримання усіма учасниками освітнього процесу морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення.

5.2 До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади. Персональний склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради. Термін повноважень Комісії – 1 рік.

5.3 Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або ж заявою учасників освітнього процесу.

5.4 Комісія звітує про свою роботу двічі на рік.

VI. Загальні положення щодо розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності

6.1. Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності, вчиненого учасником освітнього процесу, має право повідомити про це письмово (у паперовій чи електронній формі) уповноважений орган або керівника закладу освіти.

6.2. Директор ліцею протягом трьох робочих днів приймає одне з таких рішень:

- про надсилання відповідного повідомлення до уповноваженого органу (уповноваженої особи);
- про надсилання відповідного повідомлення до комісії з питань дотримання академічної доброчесності;
- про притягнення особи до академічної та/або дисциплінарної відповідальності у випадку, визначеному Законом, з підстав та в порядку, визначених внутрішніми актами.

У разі реорганізації закладу освіти відповідне повідомлення надсилається його правонаступнику. Якщо заклад освіти ліквідовано, повідомлення надсилається засновнику, який протягом 30 календарних днів визначає заклад освіти, що розглядатиме його відповідно до Закону.

6.3. Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена в ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності та можуть бути перевірені. Якщо ці вимоги не виконані, уповноважений орган має право залишити повідомлення без розгляду.

6.4. Строки та порядок розгляду повідомлення

Уповноважений орган протягом 10 робочих днів із дня надходження повідомлення:

- ухвалює рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або про залишення повідомлення без розгляду і повідомляє про це заявника;

- надсилає або надає особі, стосовно якої надійшло повідомлення, його копію;

- не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду інформує цю особу про дату, час і місце розгляду повідомлення.

Розгляд повідомлення здійснюється в порядку, затвердженому колегіальним органом управління закладу освіти, з дотриманням принципів і основних правил реагування на порушення академічної доброчесності, визначених Законом.

6.5. Порядок розгляду повідомлення про академічну доброчесність має визначати:

- процедуру ініціювання розгляду повідомлення;

- процедуру повідомлення особи, стосовно якої надійшло повідомлення, та заявника або його представника, якщо він є, про початок розгляду;

- етапи та строки розгляду повідомлення і прийняття рішення про наявність або відсутність порушення академічної доброчесності — не більше шести місяців із дня реєстрації повідомлення;

- процедуру залучення зовнішніх експертів;

- порядок врегулювання конфлікту інтересів;

- порядок забезпечення участі заінтересованих осіб у розгляді відповідного питання;

- механізми дотримання прав осіб, які можуть зазнати негативних наслідків;

- процедуру прийняття рішення щодо притягнення особи до академічної відповідальності та/або застосування інших заходів реагування на порушення академічної доброчесності;

- визначення уповноваженого органу або уповноваженої особи чи процедуру створення такого органу або призначення відповідної особи.

VII. Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності та етики

6.1 Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності та етики покладається на адміністрацію ліцею та комісію з питань академічної доброчесності.

VIII Прикінцеві положення

7.1 Члени шкільної спільноти мають знати Положення про академічну доброчесність Рівненського ліцею №1 Рівненської міської ради. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

7.2 Положення затверджується педагогічною радою закладу більшістю голосів та вводиться в дію наказом директора.

7.3 Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради та вводяться в дію наказом директора.